Official Resolution : *re* : Ratification of 15th amendment to the Constitution of India.

OFFICIAL RESOLUTIONS.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, I beg to move :

"That this House ratifies the amendments to the Constitution of India, proposed to be made by the Constitution (15th amendment) Bill, 1963 as passed by the Houses of Parliament."

Mr. SPEAKER.—Resolution moved :

"That this House ratifies the amendments to the Constitution of India, proposed to be made by the Constitution (15th amendment) Bill, 1963 as passed by the Houses of Parliament."

†Sri S. NIJALINGAPPA.—This amendment to the Constitution is the 15th in the list. Because this amendment has been accepted by Parliament in both the Houses and has to be ratified by the State Legislatures, it has been placed before this House. There are certain amendments to the Constitution and the Bill, as placed and accepted, consists of 12 clauses and they refer to various important amendments to the Constitution which have been found necessary.

The first of them, namely clause 2, refers to the age of the Judge of the Supreme Court to be decided by such authority and in such manner as Parliament may, by law, provide. Whenever there is any difficulty about it, it will be decided by such authorities. It sometimes happens that the Supreme Court may find it difficult to find judges to act on the Bench of the Supreme Court. In spite of the provision that the retired judges of the Supreme Court may sit on the Bench and decide, it sometimes happens that they may not be available. Therefore, it is said that the retired High Court Judges may be appointed by the President in consultation with the Chief Justice for this purpose.

Clause 4 refers to the amendment which is sought to be made for increasing the age of retirement of judges of the High Court from 60 to 62 years. In fact, the Law Commission has made a recommendation that it may be raised up to 65 years. The amendment is only for 62 years and it is found to be enough for the present.

Similarly in the case of High Court Judges, their age has to be decided whenever such an occasion arises, by the President, after consultation with the Chief Justice of India.

Under clause 5 there is a provision for the payment of compensatory allowance. When a judge of a High Court is transferred from one place to another, it is found necessary to provide compensatory allowance in addition to salary and in the meanwhile Parliament will have to fix what it should be until it is done, so as not to inconvenience Judges so transferred, the President may fix this allowance order.

Clause 6 follows as a result of clause 4, namely raising the retirement age of High Court Judges to 62 years.

(ಶಾಸನಸಭೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ)
ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. (13)
ದಿನಾಂಕ Date 4795

Clause 7 with the consent of the President, the Chief Justice of a High Court may request a retired High Court Judge to sit on the Bench to decide cases.

Clause 8 refers to certain difficulties which are inherent in the jurisdiction of the Punjab High Court. In order to provide facilities for the litigants, this clause is inserted. It enables them to litigate in other High Courts.

Clause 9 refers to jurisdiction of India–extending sovereign right over certain territories outside the territorial waters.

Clause 10 refers to making the enquiries against officers to make it very speedy and expeditious.

Clause 11 refers to cases where either in the Union Public Service Commission or in the State Public Service Commission, whenever there is a vacancy, people may be asked to act on the Commission as Members thereof whenever the Chairman of either the U.P.S.C. or the P.S.C. of the State is on leave. The word 'vacancy' has not been mentioned there. It may give rise to some difficulties. Therefore, the word 'vacancies' has to be added.

These are simple matters which have been agreed to by the Parliament I think this House gives its consent and ratifies what has been already accepted by the two Houses of Parliament.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಕಾಮನ್ವೆಲ್ತ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್ನಿಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅವರು ಇದನ್ನು ಟರ್ನ್-ಡೌನ್ ಮಾಡಿ ನಾವು ಪಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?

Mr. SPEAKER.—What is it that the Hon'ble Member is saying ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is simultaneously discussed in both the Houses here.

Mr. SPEAKER.—There is nothing wrong in it.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is to happen if they agree and we do not agree or we agree and they do not agree ?

Mr. SPEAKER.—If this House wants to agree it will agree. This is not like the passing of a Bill.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—There is no specific provision under our rules on this subject. That is why I wanted a clarification as to what would happen if the subject was debated simultaneously in both Houses.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is having in his mind some idea that the resolution has to go to the other House.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—What is the procedure followed in other Legislatures ? If the Chair says it can be discussed as an independent resolution, I agree. That is why I raised this issue.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಕೆಳಮನೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆ ಎಂದು ಎರಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಆಗಲೀ ಮೊದಲು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್‌ಕಸ್‌ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್‌ಕಸ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಡಿಸಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಮನೆಯವರು ತಪ್ಪು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮೇಲ್ಮನೆಯವರು

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್)

ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

Mr. SPEAKER.—There is really no conflict. There is some confusion that because a resolution is passed by this House, it requires consideration, or concurrence of the other House. Therefore this resolution is to be treated independently.

Sri C. J. MUCKANNAPPA. There is a difference between a Bill and this resolution. What about rule 141 and what is the scope of discussion on the resolution?

Mr. SPEAKER.—It means that the Hon'ble Member confines discussion to the contents of the resolution. If he goes beyond that, I will pull him up.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ (15ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ) ವಿಧೇಯಕ, 1963ರ ಮೇಲೆ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಪವಿತ್ರವಾದಂಥ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಈಗ ತಂದಿರುವುದು 15ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹವ್ಯಾಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಎಷ್ಟು ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ. ಆದರೆ ಕೆಲವುವೇಳೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೋ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನಗಳ ಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—What the Honourable Chief Minister means is as 'passed by them, and not as passed by us'.

Sri S. SIVAPPA.—We are as much a part and parcel of India as anybody else. The very reason why it has come here for ratification is to know our feelings. We must express our feelings about this amendment. Otherwise, there is no use discussing the resolution. Whether we are competent to modify what the Parliament has done is a different thing. ಆದರೆ ಪದೇ ಪದೇ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಸಿಂಧು ಆಗತಕ್ಕ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ 15 ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ಈಗ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನೆಂದರೆ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟು ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟುಗಳ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿನ ವಯೋಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಉಷ್ಣದೇಶ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಯುಷ್ಯ ಪರಿಮಿತಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಾದರೆ ಅಂತಹವರು ಸರ್ವಿಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 65 ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯಾದರೋ ವಯೋಮಿತಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಅರವತ್ತಕ್ಕೇ ಏರುಳೋ ವರುಳೋ ಎಂಬ ಒಂದು ಗಾದೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ 60 ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ವಯೋ ಮಿತಿಯನ್ನು 62ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಂದಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 60 ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿದರೆ ಸಾಕು ಆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ.

Mr. SPEAKER.—Not all people.

Sri S. SIVAPPA.—There may be exceptions like our Hon'ble Speaker. Even under the present provisions those exceptions can be found.

ಲೋಕಾಭಿಮಾನವಾಗಿ ಇದು ಖಂಡಿತ ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾವು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೀರಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೇನೂ ವಯೋಮಿತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು. ಅವರಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಲನ ಬಹಳ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹವರಿಗೆ 60 ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವಿಸ್ ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಮಿತಿಯೇ ಸಾಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದನ್ನು ಈಗ ಕೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟು ಮಾಡುವ ರೀತಿ ನೀತಿ ಅಷ್ಟು ಸಾಧು ವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಆಗತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೈಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು 60 ರಿಂದ 62ರ ವರೆಗೂ ಅಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತರೆ ಅವರ ಕೆಳಗಿನ ನೌಕರರಿಗೆ ಒದಗುವ ನದವಕಾಶ ವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ನೌಕರಿಗಳೂ ಸಹ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಬಹಳ ಅಲ್ಪ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಯೋ ಮಿತಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದರೆ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ 311ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುವುದು, ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದು ಎಲ್ಲೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುವಾಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿದಂಥ ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಇವರು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಣೆಮಾಡಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈಗ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದರೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಒಂದು ಒಳಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನಾದರೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷೆಕೊಡಬಹುದು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳ ರೀತ್ಯ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾವಣೆಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ? ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನುಕೊಟ್ಟು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ನನಗರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದವರೇ ಆ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ಪಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ? ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಮುಖೇನ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಕೊಡುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಿಂದೇನಾದರೂ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದು ಜನತೆಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಅನೀತಿ ತಲೆದೋರಿದರೆ ಆಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ನಾವು ಕೈಹಾಕಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಏನು ಪವಿತ್ರವಾದಂಥ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ನಲೀಸಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಭಯವಿರಬಹುದು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದಿಯೆಂದು ಅದರಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇದೆಯೆಂದು ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಹೇಗೆಬೇಕಾದರೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 15 ಸಾರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಪವಿತ್ರವಾದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೋ ಆ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಇವರು ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸದಿಂದ ಪವಿತ್ರತೆ ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ನಲ್ಲಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೂ ಈಗ ನಡಿಲವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ತರಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡು ವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಡವಾದವರಿಗೆ ನಾನಾರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನನುಕೂಲಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಕಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿ

(SRI S. SIVAPPA)

ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—Mr. Speaker, Sir, both the Houses of Parliament have adopted the Constitution (15th Amendment) Bill and the Honourable Chief Minister has moved a resolution for getting the ratification of this House. As we are all aware, an independent judiciary is essential for the proper functioning of democracy. Nothing should be done which is in any way likely to impair in the least the independence of the judiciary and nothing should be done, in my opinion, to alter or vary the terms and conditions of a Judge, whether during his tenure of office or afterwards.

CLAUSE 2 READS AS :

> "the age of a Judge of the Supreme Court shall be determined by such Authority and in such manner as Parliament, may, by law, provide."

CLAUSE 4 (3) READS AS :

> "If a question arises as to the age of a Judge of a High Court the question shall be decided by the President after Consultation with the Chief Justice of India and the decision of the President shall be final."

So, two modes of procedure for the determination of the age of the Supreme Court Judge and High Court Judge are envisaged in the amendment. I realy do not understand why there must be a distinction in the determination of the age of a Supreme Court Judge and a High Court Judge. Under clause (2), it says "...Parliament may by law provide". That is so far as the Supreme Court Judge is concerned. So far as the High Court Judge is concerned, it is the President of India who will decide it in consultation with the Chief Justice of India. At the time of their appointment itself their age would have been determined and I do not understand how a dispute would arise later on. We are all aware that conditions like physical fitness, required qualifications and age are all to be satisfied at the time of appointment itself. When that is done, why should there be any need at a later stage to raise this point either by the Judge or the State ? It is also not proper because it will not be in keeping with the dignity of the office of the High Court or Supreme Court Judge. All this could have been gone through while making the appointment. For the appointments already made, if there is some such dispute, they could have been left to take their own course.

2-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—How ? Without a procedure ?

Sri G. V. GOWDA.—The President should determine the age while appointing them. If that is done, how can any dispute arise at a later stage ?

Mr. SPEAKER.—Supposing there is a mistkae committed unwittingly.....

Sri G. V. GOWDA.—How can it happen, Sir ? He would not have raised this point while he passed his B.A. Degree or his Law Examination or at the time of appointment. That being so, is it proper for any judge to say that his age was not mentioned correctly at the Degree stage or the appointment stage ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It may some time happen that somebody else may raise this question.

Sri G. V. GOWDA.—Likewise, it is not open to the State to dispute the age at a later stage. The President, while making the appointment, must determine the age and it must be final and if any such cases are already there, they should have been left to take their own course.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member wants that once an appointment is made, nobody should correct it even if there is a mistake.

Sri G. V. GOWDA.—How can such mistakes creep in when such high appointments are made, Sir ? Even the determination of age of a Supreme Court Judge by Parliament and age of a High Court Judge by the President in consultation with the Chief Judge of India, is also not relevant. Therefore, I submit that amendments sought to be moved to article 124 and 217 (*a*) are not quite relevant.

Clause (5) under article 222 reads:

> "When a *Judge has been* or is so transferred, he shall, during the period he serves, after the commencement *of the Constitution (Fifteenth Amendment) Act*, 1963, as a Judge of the other High Court, be entitled to receive in addition to his salary such compensatory allowance as may be determined by Parliament by law and, until so determined, such compensatory allowance as the President may by order fix".

Sir, article 222 empowers the President to effect transfers of the High Court Judges from one State to another State. The additional clause makes provision for the payment of allowance as would be determined by Parliament. Sir, in my opinion, no compensatory allowance need be paid to any Judge who is transferred for the simple reason that it creates differentiation. Suppose a Judge of Mysore is not transferred at all ; he does not get any allowance. But a Judge, though transferred to another State in the same country, that is, India, he gets the compensatory allowance. After all, they are citizens of India. So, discrimination is sought to be created. It is not proper before the eye of law also. Therefore, I submit, that it does not stand to reason.

(SRI G. V. GOWDA)

So far as increase in the retirement age from 60 to 62 is concerned, in fact, the Law Commission has recommended that it must be raised to 65. As you are aware, Sir, the service conditions are the same as regards the appointement of Judges to the High Courts or the Supreme Court. Persons who are appointed to High Courts can be appointed to the Supreme Court also. Such being the case, when the age of the Supreme Court Judge is made 65, there appears to be no reason why the age of a High Court Judge should be only 62. Either it should have been kept at 60 or made it equal to the age of the Supreme Court Judge, *i.e.*, 65 yeaas, as the Law Commission has recommended. So far as Civil Servants are concerned, the Government of India have enhanced the retiring age of their civil servants by three years. In some other States also they have enhanced it by 3 years. So far as our State is concerned, the Government have not taken a definite stand on this matter. Government want to give extensions to service personnel at their whims and fancies or retire a person if they do not like him at his 55th year. The time has come when the Government should take a definite stand on this issue. Otherwise complications would result leading to abuse of power.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Member may touch the point on another occasion. This concerns the retirement age of judges.

SRI G. V. GOWDA.—Sir, there is no difference in the discharge of duties by judges of the Supreme Court and those of the High Court. The age could have been raised even to 65 years in the case of High Court judges. I am, however, opposed to the appointment of *ad hoc* judges. Already Article 224 provides for such appointment by the President on the recommendation of the Chief Justice of the Supreme Court.

I welcome the clause which permits filing a writ at the High Court under whose jurisdiction a cause of action arose irrespective of whether the Government has an office there or not. This is a welcome change.

The amendments to Article 311 are really disappointing. Under the present Article and under the interpretations given by the judiciary, the Government servants have certain guarantees. Before the executive can reduce or dismiss a civil servant they have to scrupulously follow certain procedures. They must first indicate the charges, hear the individual and then show cause way he should not be punished. Now the second opportunity of showing cause why such and such punishment should not be inflicted is sought to be eliminated. The appointing officer may conduct some kind of an enquiry and straightaway proceed to punish individual, who would have no chance to prove that the punishment sought to be imposed on him, is too heavy and not commensurate with the nature of his delinquency. Secondly, the enquiry officer can dispense with the enquiry if he so considers. He should only record it in writing. Such a procedure is dangerous and arbitrary. The affected person cannot prove his innocence. The essence of Article 311 is thus sought to be taken away and this will make the Government servants tend to cater to the pleasure of the executive. They cannot perform

their duties independently and their aim would be to keep themselves in the good books of the superior officers. Otherwise they are liable to be punished even without an enquiry. This is certainly not in the interest of the smooth functioning of the administration and is against all canons of justice and fairplay.

Under clause 12, even vacations are to be decided by the executive. The declaration of vacations should be left to the discretion of the Chief Justice or the Judges of the Supreme Court. Though this may be a trifle matter I feel the executive should keep out of the picture and should not dominate judiciary. The judges would begin looking up to the executive to carry favour and they cannot function in an atmosphere of detachment Therefore I oppose this clause also.

† SRI GANJI VEERAPPA (Harihar).—I have only a few observations to make with regard to the Constitutional Amendment Bill. Under Article 128, in the proposed amendment, provision is sought to be made enabling the President to make an appointment of a retired High Court Judge to the Supreme Court. The Hon'ble Chief Minister was pleased to say that due to paucity of competent judges to be appointed to the Supreme Court, this provision was necessary. I submit that this is not a healthy provision. I do not mind increase in the age of retirement of High Court Judges—it may be raised even to 63, but appointment of retired Judges of the High Court to the Supreme Court is undesirable. Sir, I think it is not proper to put a man in the Supreme Court who has lost touch with the adjudication of cases in High Courts for a few years. It is not a very healthy amendment. So far as amendment of article 128 is concerned, it is not correct. With regard to the age, as I already submitted, I have no objection even if it is 63 or 64 because longevity nowadays in our country is more. People live long and we see men of even 70 years. In fact, our revered Prime Minister is 73 and we want him for several years more. Even if the age of retirement of the Judges in the High Court is extended to 65 years, perhaps it may not matter. So, instead of putting the other way, I submit that the age of retirement may be extended to 63 or 64 and the provision with regard to the appointment of retired High Court Judges may be avoided.

With regard to the other provision, *viz.*, article 311, perhaps this amendment has been made after getting wisdom from a number of interpretations given by the High Courts and Supreme Court under article 311. In this case, the power given under the former article 311 was many a time used arbitrarily. So several government officers thought of taking the matter to the High Courts and the Supreme Court. In this case, law of cassius has been there on the question of administration of justice and in the matter of punishment whether the principles have been followed or not. So, instead of the words that were used in article 311, they have carefully avoided them and inserted the words "giving reasonable opportunity for showing cause. It would have been better if only provision for show-cause notice giving a reasonable opportunity had been made. No provision for enquiry was made. This enquiry before taking any action is absolutely necessary because enquiry

(SRI GANJI VEERAPPA)

contemplates giving an opportunity and even to take a defence evidence, if any, and taking a decision on full particulars. So, I think, in the light of the interpretations given by the several High Courts and the Supreme Court on this point, the Parliament has brought this change and has introduced the word 'enquiry' in all sub-clauses. It is a very healthy thing and we welcome that change. I think there is not much to speak on the other provisions. So, I welcome this amendment with these observations.

[SMT. BASAVARAJESWARI (CHAIRMAN) in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ): ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಈ 15ನೇ ಮತ್ತು 16ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಈಗ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಆಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಕ್ಕು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಈಗ ಒದಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಲೋಕ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ. 15 ಮತ್ತು 16ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಎತ ಕ್ಕೋನ್ಸ್ಟರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೀಸನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದರ ಹಿಂದೆ ಏನು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ವಯೋಮಿತಿ 55ವರ್ಷ ಇದ್ದಿತು; ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಯಸ್ಸು 60 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸಿನಲ್ಲಿ 55ರಿಂದ 58ವರ್ಷ ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಯಸ್ಸು 60ರಿಂದ 70 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಫಿಟ್ಟರ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸ್ಟಿಗ್ಮಾ ಇರುವವರೆಗೆ, ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಐ. ಎ. ಎಸ್ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಆಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು? ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ವಿಚಾರವೇ? ಸರಿಯಾದ ಜನ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಯೋಮಿತಿ ಏರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಾಗಲಿ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಾಗಲಿ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಓದಿದ ಪಂಡಿತರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅನುಭವಸ್ಥರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ? ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಣತರು, ಅನುಭವ ಇದ್ದವರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊ ಜನ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳು ಅಂಥವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ 60ರಿಂದ 62ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಹೈಕೋರ್ಟು ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ವಯಸ್ಸನ್ನು 60 ಇರುವುದನ್ನು 62 ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊರಟಿದ್ದೀರ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅವರು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ನಿವೃತ್ತರಾದವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಕಾದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಈ ನಿಮ್ಮ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗುತ್ತೇನೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್

ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ರಾಟಿಫೈ ಮಾಡಿ ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ವಯಸ್ಸನ್ನು 62 ರವರೆಗೆ ಏರಿಸಿದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಹಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಮೇಲೆ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲೇ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅವರಿಗೆ ನಿರಾಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರುಗಳು ಈಗ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 10–15 ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸ್ಥಾನಗಳಿರಬಹುದು, ಇಡೀ ಭಾರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 150–250 ಸ್ಥಾನಗಳಿರಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ಪ್ರಮೋಷನ್ ರೇಶ್ಯೋ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇತಿಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ಗೆ ಇನ್ನೂ ಅಡ್ಡಿ ತಂದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜುಡಿಶಿಯರಿಯವರು ಛಲಗೆದ್ದು, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಟಿಫೈ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು, ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಲಾ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಲಾ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಈ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು 65 ಮಾಡಿಬಿಡಿ. ನಾನು ಲೋಕಸಭೆಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯೂನಿಯನ್ ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಲಾ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಾ ಕಮಿಷನಿನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ? 62 ಎಂದು ಏಕೆ ಮಾಡಿದಿರಿ? 65 ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆ ಏನೋ ಗುಟ್ಟು ಇರಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ 'ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಈ ಗ್ರಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅಗ್ಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಂತೆ ನಮ್ಮದೂ ನಗೆ ಪಾಟಾಲಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಾನೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಹೆರಿಡಿಟರಿ ರೈಟ್ಸ್ ಅಬಾಲಿಷ್ ಬಿಲ್ಲು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಯಿದೆಯಾಗಿ 8 ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆಯೆಂದು ತಾವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆ ಆರ್ಡರ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ತಡೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 62=65ರ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಯುವಕರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವರುಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದ ಈಗತಾನೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕವಾದ ನಿಸ್ಸಾನದ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್-ಜನರಲ್ಲರು, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ರಿಟೈರ್ ಆದ ಮೈಸೂರಿನ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಫೇರ್‌ವೆಲ್ ಪಾರ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅವರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೆಲವು ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೂ ಅವರು ಏನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆಯಲು ಏನೋ ಕಷ್ಟವಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟವೇನಿತ್ತೋ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನೀವೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ತಡಮಾಡಲು ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಇಷ್ಟು ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆದರೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ? ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ, ಹೀಗೆ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಅವರ ಕೆಳಗಿರುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋರ್ಟು, ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಕೋರ್ಟ್, ಮುನಿಸೀಫ್ ಮತ್ತು ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ನರ್ಡಾಗ್ನೇಟ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ, ನಿರ್ದಾರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ವುದು ? ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳೇ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನು ಅವರ ಕೆಳಗಿರುವಂಥ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಲಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಇದನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು, ಅನ್ಯತಃ ಇನ್ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆದವರನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆದವರನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ಇರಬೇಕಾದಂಥ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸ್ಥಾನ ಪೂಜ್ಯಪೀಠ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಜನಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಈ ಪೂಜ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆ ? ಅವರು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಕಡೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಮತ್ತು ಜುಡಿಷಿಯರಿ ಸಪರೇಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಈ ತರಹ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜುಗಳನ್ನು ಕೆಳದರ್ಜೆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು, ಅದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿದಿರಿ. ಮತ್ತೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಕೈವಾಡ ಈ ತರಹ ನೇಮಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಲೇಬರ್ ಅಪಿಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ಲಿಗೆ ಚೇರ್ಮನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ರಾಜ್ಯದ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅಂಥವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಒಬ್ಬ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಾರದು.

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕಾರ್ಮಿಕ ವಸತಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿಗೆ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾನೂನಿಲ್ಲದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ರಿಟೈರ್ಡ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜುಗಳನ್ನೇ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ರಿಟೈರ್ಡ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆವು.

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲದೆ. ಲೇಬರ್ ಅಪೆಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ಲಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಅಥವ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು, ಎಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟು ಜಡ್ಜುಗಳು ಅವೇಲಬಲ್ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಸೇವೆಯ ಲಾಭ ಹೊಂದುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ನಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ಅದು ಕೆಳದರ್ಜೆ ಕೆಲಸ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ; ಲೇಬರ್ ಕೂಡ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವರ ನೇಮಕವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳು ರಾಯರಾಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸು ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ಅಂದರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟು ಜಡ್ಜಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಡೆಲಿವರ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ, ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಗಲಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸೋಜಿಗ; 62ಕ್ಕೆ ಕೈಕಾಲುಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ತಲೆ ನಡುಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ್ಯುಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 62 ವಯಸ್ಸು ಆದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಆಸೆಯೇ ? ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ fundamental right affect ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಈ ರೀತಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಜಡ್ಜರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆಯಿರುವುದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯಾಂಗವು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟರೋ ಏನೋ; ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Under this Amendment, they get anction.

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is an enabling Section.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಅವರ ನಿರಾಕಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಅಪೀಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗ he may bring some pressure. ಅದರ pros and cons ಏನು? ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಥಿಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಐದು ವರ್ಷ, ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಕೆಲಸವಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಏಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಆ ರೀತಿಯ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದೆಂದೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡುವುದು ಇರಲಿ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ; ಸ್ವಾಮಿ.

[MR SPEAKER in the Chair]

ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಕೆಲಸಮಾಡದೆ, ಅವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ lethargic ಆಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಜಡ್ಜರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಂಥವರಿರಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಏದೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡಬೇಕು. ವಯಸ್ಸಿನ ಮಿತಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ನವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.....

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble member talking on hypothetical grounds? Has he any basis to show that High Court Judges are lethargic?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಎರಡು ವರ್ಷ ಅವರು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು lethargy ಅಲ್ಲವೇ?

Mr. SPEAKER.—Complicated points are involved.. ...

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Two years after the hearing of cases, they forget whatever they heard and their age comes in the way. Something will be wrong with their physique.

Mr. SPEAKER.—That is why I say that his presumption is wrong. He presumes that something is wrong. Absolutely not. Please come to the next point.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—They have not delivered judgment till to-day. They have kept Government, and Patels and the Shanbogues and the entire country under suspense. We do not know what will happen. The Hon'ble Minister hopes that he will get judgment in his favour. Kindly accept the Law Commission Report. We are prepared to accept 65 years, but you don't want to do it. You are accepting piecemeal; now you want to make it 62 years; after two years you will make it 64 years.....

Mr. SPEAKER.—All the force of his argument has gone. He says that 60 years is bad; 62 years is worse, but 65 years is good.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—62 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲಾ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೂ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ವಾಹಾವೀರ ತ್ಯಾಗಿಯವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರಿಗೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತು ನಡೆದು ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದರು. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅದನ್ನು ಪಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಇವೊತ್ತು ಯುವಕರನ್ನು

ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ, ಅಶೋತ್ತರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ deprive ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಮೇಲಿನಿಂದ ಬಂದಿದೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ ನೀವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪಡಿಯನ್ನು ತರುವುದೂ ಸರಿಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಾಸು ಮಾಡಿದಂಥ ಅನೇಕ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ, ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತಾರು ಸಾರಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಾತನಾಡಿದರೆ contempt ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಬಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ "You have no right to speak" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಿ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೊನ್ನ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಪಂಜಾಬಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಕೈರಾನ್ ಅವರು ಪಾರ್ಟಿ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ contempt ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಕ್ಷದವರು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿವೃತ್ತರಾದ ಜಡ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಆಸೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಕಳಿಸಿದರು. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನರೆಲ್ಲ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳನ್ನು, ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಾರದು, ಇದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ನಾನು ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಚಾಗ್ಲ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೋಲಾಹಲವೇ ಉಂಟಾಯಿತು; ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೀಗಾದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಯಾರ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ? ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳೆಲ್ಲ executive ನ legood books ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನಾನು ನಿವೃತ್ತನಾದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು.

MR. SPEAKER.—Is the Hon'ble member very serious to go as an Ambassador?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You are already aged. Therefore I request the Government to recommend your case for being sent as an Ambassador to some country. We will be happy, because you can do much service to the country.

MR. SPEAKER.—I am not going.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—God bless you!

ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ಏನೇನೋ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ treat ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರು, ಯಾರ ಕಡೆಯವರು, ಎತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಎಂದು ನೋಡುವಂಥ ಒಂದು political pull ಇದೆ.

ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ನಡೆದಂಥ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಅಂಥ ಮಾಡಬಾರದಿದ್ದಂಥ ಒಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅವರು ಇವತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ರೆಡಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ವಿಧಿ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರಿಜ್ಯೂರ್ಡ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್‌ಗೆ ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಟರಿ ಅಲ್ಲೋಯನ್ಸ್‌ಗಳಿದ್ದಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದೆನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಾವು ಇದನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ತಮ್ಮ ಅನಮ್ಮಾಥಾನವನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri V. S. PATIL (Belgaum I).—Sir, I will not take much of the time of this august House while discussing the amendment No. 15 to the Constitution. So far as clause 2 is concerned, that is about determining the age of the Supreme Court Judge I do not understand why such small matters should necessitate an amendment to the Constitution which is the basis of all that we have to do in this country. The Constitution is meant for basic principles and not for such minor details. I think it is due to dispute regarding the age of one of the judges that this matter has moved the Parliament to amend the Constitution. That is not a good precedent.

MR. SPEAKER.—Does the member not therefore think that the absence of a provision was the handicap?

Sri V. S. PATIL.—But this is not a good precedent to bring an amendment to the Constitution for the sake of one or two instances.

In clause 4, the age of High Court Judges has been increased to 62. On this, there is a great controversy and from the point of view of giving employment to the rising generation, to the younger people and the promising youths, it is better to restrict the age to 60 rather than extend it to 62. The argument that is advanced is about experience. Unless youngers people are employed and given a chance, how can we get experienced people? So, this bogey of experience is not at all good. When we want to solve the big and grave problem of the educated, it is not feasible to increase the age of retirement of these judges.

Then, Sir, I will only touch clause 10. Here, the rights of the civil servants are curtailed. Under article 311, some fundamental rights have been given to the services before they are punished or reduced or dismissed from the service. Here, some arbitrary powers are to be delegated to the superior officers and this will definitely come in the way of honourably and independently executing ones duty as a Government servant. Sub-clause (a) of clause 10 (2) reads:

"where a person is dismissed or removed or reduced in rank on the ground of conduct which has led to his conviction on a criminal charges....."

What is this criminal charge? It has not at all been defined in the Constitution. Sir, now all the Legislatures of the States and the Central Legislature are making laws by which we are creating new kinds of several types of offences. Even smoking beedy or cigaraette in a cinema house or a prohibited area is an offence. It is also a criminal charge. So, criminal charge of this type may go to the very root of the case. So what is criminal charge, must be clearly defined. A moral turpitude or something like that must be there. Merely to say 'criminal charge' is rather dangerous.

Sub-clause (b) of the same clause reads:

"where the authority empowered to dismiss or remove a person or to reduce him in rank is satisfied that for some reason, to be recorded by that authority in writing, it is not reasonably practicable to hold such inquiry;"

(SRI V. S. PATIL)

That is a most arbitrary power that is being given the persons who can dismiss or remove a Government servant. It clearly denies the fundamental right to serve honestly and efficiently in any department. This is wiping out of any right that has been given under the law or practice to the Government servant and definitely this will destroy the morale of the staff.

Then, Sir, sub-clause (3) reads:

> "If, in respect of any such person as aforesaid, a question arises whether it is reasonably practicable to hold such inquiry as is referred to in clause (2), the decision thereon of the authority empowered to dismiss or remove such person or to reduce him in rank shall be final."

This is too much. So, I submit that these amendments covered by clause 10, are radical and these provisions will reduce the Government servant to mere slavery.

They will have to obey the orders of the superiors implicitly whether such orders are illegal, good, authorised or not. If they do not implement the orders, their services are likely to be in jeopardy and they have no remedy as to the reasonableness of the opportunity. I submit that this clause is detrimental to the best interests of the administration and would demoralise the services. This amendment should not be supported by this House.

3-00 P.M.

SRI K. H. RANGANATH (Mudabidri).—I rise to oppose the amendments as brought before this House. Many Members have pointed out that frequent meddlings with the Constitution would not be good. This is the 15th amendment to the Constitution in 15 years and this is not a good trend.

As regards the age of Judges of High Court, I am opposed to the enhancement from 60 to 62 years. As my friends argued it would work against the interests of the young people who are sufficiently equipped, qualified and experienced. With regard to clause 3 of Article 128 enabling retired High Court Judges to become Supreme Court Judges; in the original article only judges of High Court can become Judges of the Supreme Court. Now what will happen is that taking advantage of the amendment, inexperienced judges are likely to be appointed to the Supreme Court. Retired Judges who could not have had a chance, become Judges of the Supreme Court in the normal course that could be brought by the back-doors. I do not know why this amendment is brought when the present provision is working well and no difficulties are experienced.

With regard to clause 5 of Article 222, I fully endorse the view that Judges should be liable to be transferred from one High Court to another

but I do not understand the need to pay such transferred judges compensatory allowances. Officers in the Central Cadres like the I.A.S. or the I.P.S. are liable to be transfered anywhere in the country and yet are not entitled to any allowances other than what is normally due to them as salary. That being so, I do not know why Judges should be treated differently.

As regards Article 224, it presents a peculiar situation. As it is, the article provides for the President to appoint Additional Judges on the advice of the Chief Justice, if it is found that there are large arrears. But under the amendment now proposed it is the Chief Justice that would appoint such additional judges in consultation with the President. This would once again give scope for retired people to go with a mercy petition or representation to the Chief Justice and seek his favour. After all, human beings are open to temptation and the Chief Justice of the Supreme Court is no exception to it. I oppose this amendment also.

The most important amendment concerns Article 311. It is not the big officers with pull and influence that would suffer but the petty officials, who are more prone, to be dealt with severely. Under the amendment they would be subject to a good deal of harassment. Even the present Article gives limited scope to a Government servant and this is further sought to be curtailed by the amendment. In fact under sub-clause (b) discretion is given to the enquiring officer even to dispense with the enquiry, if only he can record it in writing. This would give unwarranted discretion to the executive officers and would result in injustice. There is no right of appeal against this action and the appointing authority is the final authority. This clause is detrimental to the interests of the administration. The decision of the appointing authority cannot be Solomen's judgment. There is much likelihood of abuse of power. I oppose the amendments to Article 311.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮೂಲಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಅದರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಹಿರಿಮೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ಅದು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಅತೀತವಾದುದು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಡ್ಜುಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಮಿತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿರುವುದು ತಾನೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಅಭಾಸವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದೀ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕ್ಲಾಜ್ ಹತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

(*b*) "where the authority empowered to dismiss or remove a person or to reduce him in rank is satisfied that for some reason,

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ದೇವ್)

to be recorded by that authority in writing, it is not reasonably practicable to hold such inquiry..."

(c) " where the President or the Governor, as the case may be, is satisfied that in the interest of the security of the State it is not expedient to hold such inquiry..."

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು 55 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರಿಟೈರ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟು ದೇಶಸುತ್ತಿ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಹೇಳಬೇಕು. ಇದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ವಯಸ್ಸು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ನಾನು ನೆಹರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ವಯಸ್ಸು ಆಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ತರುಣರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅವರಷ್ಟು ನಾನು ತರುಣನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಅವರವರ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆದು ತರುಣನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಮರಾಜರ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿಲ್ಲ ? ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಯಾರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಆಗಿ ಬನ್ನಿರಿ, ವಯಸ್ಸು ಆದಮೇಲೆ ರಿಟೈರ್ ಆದರೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾತ್ತವಾದ ಧ್ಯೇಯವಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಎಂದಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು complicated cases ಒಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಆವಾಗ conscientious ಲಾಯರುಗಳು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. There will be more jobs than man to man then. ಈ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಜಡ್ಜುಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಕಾಲ ಮಹಿಮೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ಬದಲಾಣೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ್ದೆ ಇರುತ್ತದೆ; ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜ ನ್ಯಾಯದ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಕಾಲಮಹಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹಳೆಯ ಜಡ್ಜಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ತಪ್ಪು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಒಂದು ಸಾರಿಯಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ, ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರುರವರು ಮತ್ತು ಸೆಟಲ್‌ವಾದರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಏಜನ್ಸಿ ಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನಿನೊಂದಿಗೆ ನದರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಸೇರಿದಾಗ, ಸಭೆಯು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಪಂಚಾಯತಿ, ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ. ಆವಾಗ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ, ಅದರಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ ನಿಜವಾದ ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗ್ಗಾಗುತ್ತದೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಬೆಲೆ ಒಂದೇ ಒಂದು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದು ಇತರರಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಈ ತರಹ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೇ ಆದರ್ಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಓಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ? ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಅಮೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತು ರೈಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಬರದಿರುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾಯಿಂಟು ಸಮಾಜ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು with the idea of social justice. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಈ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಏಕೆ ? ಎಲ್ಲಿಪ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಲ್ಲಯೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾಯಿತುಂಬಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಏನೇನೋ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ

ಮಾಡಿ ನೋಡಿ. ಈಗ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕಾಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒದಗಿದೆ; ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಜುರುಕಾಗಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡದೆ, ಇಲ್ಲಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಿ; ಹೀಗೆಯೇ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇರಲಿ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು social justice ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿ. ಆವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೀವು ನಿಜವಾದ ದೇಶಸೇವೆಮಾಡಿದ ಹಾಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀವು ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಸುಮ್ಮನೆ ಒತ್ತಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 'The freedom that we gain without struggle is not worth that' ಸಾಕ್ರೆಟೀಸ್ ಅದೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: "That which is gained easily has gone easily" ಎಂದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿ, ತತ್ವ ಒಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ನಾವು ಮೊದಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಯೋಗವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು oppose ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಯಾವುದನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ತರಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಟಿಲ ಮೇರೆ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಗುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಕೈಡ್ ಆಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವುದು ತಾನಾಗಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅಭದ್ರತೆಯಿದ್ದು, ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಏನೋ ಯಾರೋ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎಂದು, ಇಂಥ ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳೋಣ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble member cannot impute motives.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮೋಟೀವ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇಂಥದ್ದನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಒಂದು ನೌಕರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, minimum qualification, L. S." ಎಂದು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪೋಸ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳು, ಡಬಲ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವನೊಬ್ಬನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಿಕ್ಕವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಜುಯೇಟಾದವರನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವನು S.S.L.C. ಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾಗಿದ್ದರೆ, S.S.L.C. faield qualification ಇರಬೇಕೆಂದು advertise ಮಾಡುತ್ತಾರೆ Intermediate passed, B.A., ಮುಂತಾದ ಜಾಸ್ತಿ ಅರ್ಹತೆ ಇರುವದರಿಂದ ಆ ಪೋಸ್ಟಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ S.S.L.C. ಫೇಲ್ ಆದವನನ್ನೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಿವೃತ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆ, ಲೋಕಸಭೆ, ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಮುಂದೆ ತಂದು, ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಗೌರವ ತರುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮೋಟೀವ್ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದರೋ, ಅವರು ಈಗ ಸರ್ವೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವವರೆಗೂ ಇರುತ್ತಾರೋ, ಇಲ್ಲವೋ. ಇಂಥ ಮನೋದೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಯೂ, ತಮ್ಮ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ enquiry ಮಾಡಿ ಅವನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದರೆ ಅದೇ final judgement ಎಂದರೆ ನಾವು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಯಿತೇ ? ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮೇರೆ ದ್ವೇಷವಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ತೀರ್ಪುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹತ್ತಿರ enquiry ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಏನು ? ಅವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿರಬೇಕು.

3-30 P.M.

ಜಡ್ಜಿಗಳ transfer ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಆಯಾಯಾ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಆಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿ, ಬೇರೆ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಉತ್ತಮ.

ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಪದೇ ಪದೇ ಇಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

[Mr. Speaker in the Chair.]

† Sri S. NIJALINGAPPA.—This Resolution is before the House for the ratification of the 15th amendment of the Constitution. The one point that has been urged by many Hon'ble Members is that we should not lightly deal with the Constitution and amend it at all. After all, let me submit that our Constitution is a written Constitution but flexible. Unless the Constitution becomes flexible, it is very difficult that it can subserve the interests of the nation for any purpose. At a time when we are building up this nation, many changes will have, of necessity, to be made and it is, therefore, that it is sometimes thought necessary to amend the Constitution and it is not so except under grave necessity and imperative necessity. This is the 15th amendment and immediately thereafter we have the 16th amendment. During the past 16 years we have had only 16 amendments, one amendment a year on an average. I do not think it is much, considering the vast amount of change that is taking place in this nation, politically and much more so to subserve the interests of the nation in building up its economy. Therefore, to that end, we have to see that the Constitution subjects itself usefully and pliably.

Regarding the present amendment, of course, some friends, like my friend Sri Revnnasiddappa, always find suspicion ; he thinks that something is there which we mean it is not very strange. I have absolutely no idea that there is anything which motivates the Central Government and the Parliament in having passed this Bill. Absolutely nothing except that sometimes it becomes necessary to appoint Judges and retired Supreme Court Judges are not available in a particular contingency. Therefore, they go to High Court Judges. It is not a common thing ; it is most unusual. Even for unusual things we have to prepare ourselves. No doubt, the Law Commission has recommended

that the age of retirement of High Court Judges may be raised to 65 years ; I for one would have it at 65 years. Let nobody mistake at it. The Judges who are to be appointed would be men of mature knowledge, probity and wisdom and as time goes on, they are supposed to become more mellow to appreciate matters placed before them for adjudication. I am told in England, time was when the Judges would retire at will and in America even today there is no time limit for retirement, though sometimes they retire at 70 years. In England, the law has been amended to let them retire at 72 years. 65 years in India would not be much. You are living for a longer period than before ; the span of life has increased during the last 16 years from 26 to 42 years. Therefore, 65 years is not much. But all the same, I would now stand at 62 years because it is a compromise as it were. The Law Commission has recommended that even Judges of the High Court may be allowed to retire at the age of 65; but they put in another clause, namely, that those that are already there should retire at 60 years. To bring about a compromise, and, according to some friends, to see that the younger men will not lose chances, it has been made 62 years. I think it is a very welcome compromise and the Parliament in its wisdom has accepted 62 years.

Much was made of the amendment to Article 311. In fact, as one who knows something about administration, to punish erring officials has become a problem. Therefore, it is to be made quicker and more expeditious. I do not think even the amendment, as it is today will satisfy me, but it is something better than the old, more cumbersome procedure in dealing out punishment to erring officers. Therefore, it is an improvement over what is existing today. And regarding other clauses of the Bill as it has been passed by the Parliament, nothing much has been made out except regarding transfer of Judges. Transfer of Judges is not made on any political grounds. To bring about a sort of integration even in the judicial service, they have to go from one place to another. I do not mean if judges are allowed to remain in their native State, they will not be behaving well. In fact, there is absolutely not even a whisper of suspicion about the integrity of our Judges. It is a matter of pride for every Indian that the Indian Judges as a class, are very much respected and very much honoured not only in our country but also outside. I have got everything to say in their favour. This question of transfer is contemplated because we want that they should go from one place to another. For a Judge who has lived in a particular State, to go from that State and live in a different State is very difficult because he has accustomed himself to a particular standard of living. Therefore, when he goes out, it is but natural that he must be enabled to go there and live in comfort. We are in the habit of saying that they get a lot of money. They do get a lot of money, but people who get a lot of money, spend a lot of money. I know the case of an Advocate who was made Judge of the Bombay High Court. He could not remain in that position for more than 4 months. I asked him the reason. He said : ' I cannot cope with this pay. It does not satisfy me even in regard to paying off my establishment.' As an Advocate, that gentleman was

(SRI S. NIJALINGAPPA)

getting quite a lot of money. Therefore, we shall not say that what is paid to them is very high. No doubt, from a common point of view, it may look a bit high. They must be kept free of troubles, free of economic difficulties; therefore, their pay is made purposely high and when they are transferred they have to adjust themselves. Therefore, something more has to be given.

I do not think there is any thing more for me to say. There is welcome for this, except that certain criticisms were made. I request the House to ratify the Resolution. Possibly they will read the Debate as published. I request the House to ratify the Resolution.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That this House ratifies the amendments to the Constitution of India, proposed to be made by the Constitution (15th Amendment) Bill, 1963, as passed by Houses of Parliament."

The Resolution was Adopted.

Official Resolution re: Ratification of the 16th Amendment to the Constitution

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—I beg to move:

"That this House ratifies the amendments to the Constitution of India, proposed to be made by the Constitution (16th Amendment) Bill, 1963 as passed by Houses of Parliament."

Mr. SPEAKER.—Resolution moved:

"That this House ratifies the amendments to the Constitution of India, proposed to be made by the Constitution (16th Amendment) Bill, 1963 as passed by Houses of Parliament."

† Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, this is a simple measure and I think nobody will speak against the spirit underlying the passing of this Bill by the Parliament. I am sure that what has been urged already would not be urged again. Enough has been said and there is nothing in urging the same point. Sir, there are certain attempts to interfere with the unity of this country. There are certain political parties which think of disintegrating the country. This has to be put an end to. It is with that end in view, that the Government appointed the National Integration Council who recommended that when Members set up as candidates to the Legislatures or the Central Legislature, they must make it a point and take an Oath that they stand for the integration of this country. Therefore, it is a simple amendment and I do not think Members may speak much about it. I commend it for the ratification of the House.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ತಿರುಳಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ

ನ್ಯಾಯಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟ್ಟನ್ ಎನ್ನುವ ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಇರುತ್ತಾ ಇತ್ತು—ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವ ಹಾಗೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವಾಗಿತ್ತು. ಅದರೆ ಈಗ ಇಂತಹ ಒಂದು ಉಗ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಇದನ್ನು ತಂದದ್ದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 16 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ನಮ್ಮನ್ನೆ ಇದ್ದು ಈಗ ತಂದಿರಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಫೇಲ್ಯೂರು ಎಂದು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾರ್ಟ್‌ಸರ್ಚಿಂಗ್ ಆಗಿರಬೇಕು, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ... ಆದರೆ ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ—ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತತ್ವದಪಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆಯೇ ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ತರಹ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೊಷಿಯಲ್ ಜಸ್ಟಿಸ್‌ನ್ನು ಬೆಳಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಯುಧ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತಪ್ಪುದಾರಿ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ಅನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜವಾದದ ತಿರುಳನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ.—ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಅದು ಎಷ್ಟು ಅಗಾಧವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಾಗ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬಂದರೆ ಅಂಥ ತಪ್ಪು ಆದರೆ ಆಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ; ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದರೆ ಹಾರ್ಟ್ ಸರ್ಚಿಂಗ್ ಇದ್ದರೆ ಸಮಾಜವಾದದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಇದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಣೆಯೆಲ್ಲ ತಂದಾಗ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು—ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದರೆ ಸೊಷಿಯಲ್ ಪ್ಯಾಟ್ಟನ್ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾಜವಾದದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಇದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಆ ತರಹ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಾವ ಹುಟ್ಟಿ ಈ ತರಹ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†SRI S. M. KRISHNA.—Sir, I am in agreement with the principles of this amendment. It primarily underlines the unity of this country. There have not been many instances wherein that unity has been questioned effectively. It is always a salutory principle which the Legislatures have to bear in mind that the Constitution is something sacred and should not be tampered with too often, as is being done in this country. Our Constitution is the product of a great deal of deliberation, contemplation, debate and consideration at the hands of the founding-fathers of our Constitution. It will be worth our time to ponder over the question as to, in similar circumstances, how democratic Republics in other countries would have acted. My own thoughts go to that of the United States of America. It has been a democratic Republic for 170 or 180 years and in all their existence they have amended their Constitution about 17 or 18 times.

•MR. SPEAKER.—How many articles are there in that Constitution?

Sri S. M. KRISHNA:—They have far fewer articles than we have. That is all the more the reason why we should not have attempted to amend the Constitution so frequently. The fact that we have given the highest consideration to every article enshrined in the Constitution goes to strengthen my argument that it should not be amended of and on.

Sir, the amendment before the House is certainly something to be clauded. All of us know that in certain parts of our country there has been a tendency, a lose talk of cessation or division. The Dravida Munnetra Kazhagam of Madras State want to create a separate Dravidanad in India, or out of India. If anybody advocates the theory of separation we will have to look at such attitude or movement with great suspicion. We will have to suspect their *bona fides*, their loyalty, etc. This particular amendment goes to strengthen the unity that can be seen in all parts of the country today. But one thing really bothers me, that is the time factor involved in this. We are trying to amend the Constitution when the nation is under an Emergency. External dangers and external aggression, have alarmed the country and even a political party which speaks of cessation has declared that when the Chinese are menacing the borders of India, they as a political party will fight the Chinese menace. This has been the declared policy of even an extreme political party like the D. M. K. of Madras. It would have been quite reasonable to have taken them by the assurance to the country. Nonetheless this amendment has been passed by the Houses of Parliament and it is now before us for ratification. The Chief Minister, while introducing this official resolution, pointed out that this was a very simple measure. I am likely to agree with the Chief Minister. This is a simple measure inasmuch as it claims of every person, who wants to be a candidate either to the Lok Sabha or the Rajya Sabha or to a State Legislature, to take an oath that he would work within the framework of the Constitution and also that he would not endanger the unity of this country. I have personally no hesitation in taking an oath like this. All the Legislatures of our country, in fact every fact of our activity, are within the framework of the Constitution. If anybody tries to endanger the situation, we can always take resort to the court of law to establish the supremacy of the Constitution. After all the oath to be made by a Member of the Legislature of a State is a very simple one. We have all taken the oath before we started functioning as Members of this august House. One thing we shall have to bear in mind, that is, the unity of this country must not be taken for granted. The unity may be threatened not only by forces which cry hoarse about separation but, also forces that work in the name of language, in the name of one community or the other, in the name of establishing a national language and so on. They might at a particular time take dangerous shapes and go out-of-hand. We will have to be eternally vigilant where the unity of this country is concerned, where the supremacy of the Constitution is threatened. This measure might ultimately go to reinforce the unity of this country and it might also be a source of inspiration to one and all, to defend the frontiers, to defend the invoilability of this sacred country of ours.

Mr. SPEAKER.—I will extend the time of discussion on this resolution till 4.30 P. M.

4-00 P.M.

†Sri V.S. PATIL (Belgaum):—Sir, as the Hon'ble Chief Minister said this is a simple measure, I agree with him because it covers a few words and about two pages. But, the intention and the purpose which underlines it, at the present moment during the emergency, is laudable. There is no question about it. The integrity of our country must be maintained at any cost and there are no two opinions about that. But, we have to make some distinction between the imposed loyalty and the loyalty that springs from the heart. We must create such conditions in our country that loyalty to the Constitution must spring from the heart of every citizen. It should not be the one imposed by force of law and we have got a very bad experience of this at the time when our country achieved independence. Because of certain suspicions of the Muslim community which is the majority community in the present Pakistan, they felt that they must have their own separate State. Their suspicion was that when once they were included in India, they might not get their legitimate rights and our politicians at that time failed to convince them. Even now, we are independent. It means the people of this country are independent. As we have seen in recent times, the imposition of Hindi is opposed by some of the States or people from South India. If we impose such things upon them, it is likley that this imposition may come in the way of integrity itself because forcing something upon unwilling people may create the contrary effect for the prevention of which we are now trying through this amendment. If these schedules and amendments to the Constitution are enforced, many people from South India will come forward and say that "our liberty of speech is gagged by the Northeners." This will definitely be the reaction especially of those who are suspicious about the *bona fide* of the national language and other matters in our country. They clearly say "allegiance to the Constitution of India as by law established"—it is perfectly right. Further, it is said: "I will uphold the sovereignty". That is also correct. But, about the integrity, some people may.....

Mr. SPEAKER.—Integrity of the country is unassociated with any language whatsoever.

Sri V. S. PATIL.—That is the fear that was expressed by D. M. K.

Mr. SPEAKER.—It is unfounded.

Sri V. S. PATIL.—That is why I suggest that we have to convince the people; it is not separation of those people but for maintaining the unity of India and for making our country as strong as possible, and for the purpose of defending it against any aggression either internal or external, that we are amending this. They must be convinced. Without conviction, it will defeat the very purpose for which we simply

(SRI V. S. PATIL)

impose the law. That is why I give qualified support to this measure. Our Government must take proper steps to see that the people are convinced that the fissiparous policies that are now and for a long time creating some sort of disturbance in the country are not proper and conducive so far as the integration of the country is concerned. The conviction must come from the hearts, but not imposed by law. That must be done by our leaders. This alone will be more practicable and then no question of taking an oath will arise.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಂವಿಧಾನ, ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಈ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ಹದಿನಾರನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ತಾನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಸಂಶಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೆ ಆಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಕಾಮರಾಜ ಸೂತ್ರ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್ನರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER:—Kindly come to the subject matter.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪದೇ ಪದೇ ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಗ್ರಂಥ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜನಾಂಗದ ಹಿತ ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಡದೇಹೋದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ನಾಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ.

ಆ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಸಂಸತ್ತಿನವರು ಭಾವಿಸಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ, ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕಂಥಾದನ್ನು, ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆದದ್ದು ಉಂಟೋ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಜನ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಬರೆದಿಡದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತದೆ, ಆದರಿಂದ ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತ, ನಾವು ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಹುದು. ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರಕತೆ, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಇದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲ ಭಾವನೆ. ಕೇವಲ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ, ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ, ನಾವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರಕತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರೆ, ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಾಗ ಯಾವನಿಗೂ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಹೋರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇನೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ನಾವು ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೇಳಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಮಾತನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಐಕ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ, ಅಗತ್ಯದ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಸಂಸತ್ತಾಗಲಿ, ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗ ತರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಕೇವಲ ಮಾನಸಿಗೆ ಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಗಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೃತಿಯ, ಏನೂ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಚಲದವರೆಗೆ ನಾವು ಐಕ್ಯತೆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಸಮಾನರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ, ಅವರು ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಯೋಗ್ಯವಾದ, ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

† **Sri S. RAJAGOPAL** (K. G. F.).—I would like to speak in Tamil, Sir.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member may speak in any language. But he must be brief. Let the Hon'ble Member take five minutes. The Hon'ble Member has already told me that he is supporting it.

Sri S. RAJAGOPAL.—[Spoke in Tamil.]

* * *

Sri S. RAJAGOPAL.—The ruling party is responsible for that.

Mr. SPEAKER.—Is it here or elsewhere ?

Sri S. RAJAGOPAL.—Ruling Party of India is responsible, Sir.

[He continued his speech in Tamil.]

Sri G. V. GOWDA (Palya).—Sir, taking oath or making affirmation to Parliament and Legislature has already been provided for in the Constitution and that is being amended. I may also say that affirmation or oath to be made by a candidate for election to Parliament, that is, even before the election takes place is necessary. A candidate duly nominated is required to take oath or make affirmation. I do not know what is the real need for such a provision in this amending Bill, because the purpose is served by the inclusion of such a provision under the Representataion of the People Act. If really there was any need for it, there was every scope for making a provision in the Representation of the People Act, to make it incumbent on the candidate to make the affirmation or to take the oath.

It is not known whether after the oath is taken, he may retire or he may withdraw from the contest ? Such a contingency is there. Why should there be any provision in the Constitution, that too for a candidate who seeks to contest the election to Parliament or Houses of Legislature, to take an oath or affirmation ? That could have been avoided by making suitable provisions in the Representation of the People's Act. But the other amendments are really welcome.

Mr. SPEAKER.—Article 173 pertains to qualification for membership of the State Legislature. A condition to be fulfilled before he becomes eligible to offer himself as a candidate is provided in that article. How does Hon'ble Member say that it can be done under the People's Representation Act?

Sri G. V. GOWDA.—As a pre-requisite to file a nomination it could have been done. I do not think there is anything wrong in making such a provision in the Representation of the Peoples Act. Why it has been specially provided in the Constitution has not been clearly enunciated.

So far as other matters are concerned, they are matters to be welcomed. In order to maintain the integrity of India, this provision was included when the original Constitution was adopted, but if there are other methods open even now to put an end to this tendency, it could have been done. There are other remedies open to curb that tendency instead of frequently seeking amendments to the Constitution.

† Sri S. NIJALINGAPPA.—I am glad that all members have welcomed this measure and felt that this may be ratified. Sri G. V. Gowda seems to have certain suspicion as to why this clause is necessary, why this oath is necessary even at the time of filing nomination. There are certain elements in this country who want to make a political capital, a political campaign at the time of election; just to prevent that, this clause has been added that he must make the oath at the time of filing the nomination. I do not think there is any necessity to give a detailed reply to the arguments made by my friends because they have supported the measure. But I am inclined to meet the points raised by my friend from Shimoga District. He made one point that merely passing it would not help. In the law, certain offences are made punishable and have to be made punishable and because the people may commit offences in spite of the law, we cannot argue that there will have to be no law. People who do carry on propaganda against the integrity, the sovereignty of the country, must be punished. Even when they file nominations, when they contest elections and when they become members, it is necessary to take the oath of allegiance to the sovereignty and integrity of this country. My friend from K. G. F. said that it was the ruling party that had been responsible. Possibly, he has nothing more to say except by way of argument. If we want to encourage such things, why should we bring any Bill at all? Therefore, I commend this Bill for the ratification of the House.

Mr. SPEAKER.—I will put it to vote. The question is:

"That this House ratifies the amendments to the Constitution of India, proposed to be made by the Constitution (16th Amendment) Bill, 1963, as passed by the Houses of Parliament."

The motion was adopted.